

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne in samoupravne nameščence in upokojece

Potreba Zveze drž. nameščencev

Iz ljubljanskega »Učiteljskega tovariša« prenašamo tale važni načelni članek, h kateremu se še povrnemo:

»Z uradniškim zakonom iz l. 1931. je bila ustavljena Zveza državnih nameščencev, ki je dostojno zastopala interese vseh vrst drž. uslužbencev. Potreba po ustanovitvi skupne organizacije vseh vrst drž. uslužbencev se je pokazala že v prvih povojnih letih, ko je izšel naš prvi uradniški zakon. Čeprav so imele vse kategorije drž. nameščencev že svoja strokovna in stanovska društva, vendar je morda prav to dejstvo vzbudilo novo potrebo — potrebo skupnega foruma, ki naj bi ustvarjal skupne in enotne zahteve iz raznih deferenciranih teženj posameznih skupin. Zavest, da bo enoten nastop prav vseh vrst drž. uslužbencev pri postavljanju upravičenih zahtev vedno uspešnejši nego naglašanje teh zahtev z raznih strani in v raznih oblikah, je utrdilo temelje tej, takrat povsem novi ustanovi. In prav v trenutkih, ko je bilo treba zagovarjati skupne težnje in zahteve po izboljšanju moralnega in gmotnega položaja nas vseh, se je pokazalo, kako nujno potrebna nam je bila zveza vseh uslužbenschkih organizacij in kako uspešno njeno delo. Toda zaradi določil zakona je morala prenehati z delovanjem.

Zelo smo občutili pezo § 76. u. z. in s težkim srcem smo likvidirali Zvezo drž. nameščencev, ki si je že utrdila temelje in dokazala upravičenost in potrebo obstoja.

Zato smo naglašali potrebo njene obnovitve vsako leto v resolucijah in v predlogih za fin. zakon zahtevali odpravo zakonske določbe, ki onemogoča ustanovitev predstavništva nameščenschkih organizacij vseh strok in položajev. Potreba skupnega predstavništva vseh drž. nameščencev je postala še prav posebno izrazita konec minulega leta. Vojna vihra, ki je zadivjala širom po Evropi, je povzročila prav resne retresljuje v celotnem našem narodnem gospodarstvu. Odmev teh pretresljev se je odražal v nestalnosti cen vsem življenjskim potrebščinam. V začetku malenkostni porast cen je zavzemal čedalje večje dimenzije in kakor kamen, sprožen v gorah, je povzročil pravecat plaz, ki proti uničiti možnost življenjskega obstoja vsem javnim nameščencem. Cene se dvigajo brez prestanka! In naše plače? Že lani pred 1. septembrom niso več dosegale življenjskega minimuma, sedaj pa ne zadostujejo več niti za golo preživljanje.

In prav to dejstvo je ponovno sprožilo vprašanje nujne potrebe skupne in enotne reprezentance vseh nameščenschkih organizacij. Borba za izboljšanje našega gmotnega položaja, ki postaja z dneva v dan obupnejši, je od nas naravnost zahtevala skupno in

enotno predstavništvo. V teh resnih časih, v tem grozečem dviganju cen, pri teh negotovih pogledih v bodočnost ni šlo več za diferencirane osebne zahteve posameznih strok, marveč je šlo in gre tudi danes še edino in izključno samo za izboljšanje obupnega gmotnega položaja nas vseh. Zato je bil osnovan v Beogradu akcijski odbor. Rodila ga je nujna potreba, slabi časi in nevzdržne razmere. V teh resnih časih, ki grozijo upropastiti naše družine, a nas vse popolnoma sproletizirati — v teh časih so se zatele vse nameščenschke organizacije k edino možnemu izhodu: osnovanju skupnega predstavništva — izvolile so akcijski odbor, katerega glavna in edina naloga je bila borba za izboljšanje gmotnega položaja vseh drž. nameščencev. Akcijski odbor je moral prevzeti glavno nalogo Zveze drž. nameščencev — začeti je moral v najtežjih okoliščinah borbo za znižanje cen vsem življenjskim potrebščinam oz. borbo za zvišanje plač.

Toda v težkih razmerah postanejo ljudje nestrpni in to se je videlo tudi v tej novi ustanovi. Naloga, ki je bila postavljena že pred osnovanjem tega odbora, je sprožila še razna vzporedna vprašanja, nastala je potreba skupnega glasila, nujnost smovanja zveze, vprašanje taktike itd. In prav v teh vzporednih in ne pri glavnem vprašanju so nastala nesoglasja in akcijski odbor se je razdvojil — poleg njega je nastal še centralni odbor. Ni naša naloga, na tem mestu ugotavljati vzroke in iskati povzročitelje razcepa, marveč hočemo ugotoviti le dejstvo, ki je brez dvoma silno kvarno za vsa stremjenja po izboljšanju našega položaja. — V Ljubljani, kjer je bil osnovan banovinski akcijski odbor, se zastopniki niso dali speljati od glavnega vprašanja, borbe za izboljšanje gmotnega položaja, na stranska sporna vprašanja, in prav zato je ostal tu banovinski akcijski odbor enoten in homogen in ni odvisen ne od akcijskega ne od centralnega odbora. In v borbi v tako težkih in izjemnih razmerah je enotnost nastopanja homogene celote prvi pogoj za uspehe.

Prav ta dejstva so nam jasen dokaz, kako nujno potrebna je Zveza vseh drž. nameščencev. Če bi ta obstajala, bi imela odbor, izvoljen po delegatih vseh organizacij. Ta odbor, čeprav bi bil v njem dve struji, ne bi mogel razdvojiti vseh nameščenschkih organizacij v dva tabora. Vsa stranska vprašanja bi bila namreč že prej rešena in v glavnem vprašanju — vprašanju borbe za izboljšanje obupnega položaja sta si tudi akcijski in centralni odbor edina.

In prav to so razlogi, da ponovno naglašamo nujno potrebo po osnovanju Zveze drž. nameščencev vseh strok in položajev.

L. A.:

Višji prejemki — ali nižji izdatki?

Da naši prejemki že pred leti, ko še ni bilo sledu o neznosni draginji, ki so jo povzročile vojne zmede, nikakor niso zadostovali niti za skromno življenje, o tem ni vredno izgubljati besedi. To so ponovno priznali člani naše vlade, zlasti tudi več finančnih ministrov v svojih proračunskih ekspozicijah, kjer so javno in službeno ugotovili, da so naši prejemki izpod minima in da so zahteve javnih uslužbencev in upokojecev po zvišanju prejemkov docela upravičene. Zato je tem bolj nerazumljivo, kako morejo državni in samoupravni nameščenci in upokojeenci s temi svojimi dohodki sploh še živeti spričo silovitega zvišanja cen vseh živ-

ljenjskih potrebščin. Glasovi, ki prihajajo iz naših vrst, zlasti iz srednjih in nižjih kategorij, izražajo obup in strah pred prihodnostjo.

Večkrat smo že poudarjali, da je takojšnje zvišanje prejemkov neizbežno, če naj naš stan gmotno ves ne propade. Ugotovili smo pa vselej tudi, da se je bati, da bo zvišanje naših prejemkov sprožilo nov val draginje, tako da nam poviški ne bodo dejansko nič koristili. Država bi za količkaj izdatno povečanje naših dohodkov potrebovala ogromne vsote, ki jih je danes, ko so zaradi vojne tako silno narasli mnogi drugi izredni izdatki, težko najti. Zato na tolikšno povečanje pre-

jemkov, da bi mogli doseči predvojni standard, spričo razmer skoraj ne moremo misliti.

Ker je pa sedanje stanje nevzdržno, je treba najti izhod. Kje in kako?

Finančni minister g. dr. Šutej je pred kratkim izjavil odposlanstvu družtev drž. upokojecev, ki ga je prosilo za zvišanje pokojninskih prejemkov, da draginjskih doklad ne more zvišati, ker bi z njimi javnim nameščencem in upokojevcem ne mogel izboljšati položaja zaradi nujne takojšnje podražitve vsega blaga, pač pa da namerava vlada in drug način, ki bo uspešnejši in učinkovitejši, ugoditi upravičenim našim zahtevam. Pri tem je mislil na vprašanje arovizacije javnega uslužbenstva in upokojecev, kateremu naj bi država namesto višjih prejemkov nudila poglavitne življenjske potrebščine po močno znižanih cenah. Razliko bi krila država iz svojega. Tako izjavo je podal finančni minister nedavno tudi neki uradniški deputaciji.

Kakor izvemo iz Zagreba, so tam javni uslužbenci in upokojeenci po svojih organizacijah že podali izjave, da je tudi po njihovem mnenju v današnjih razmerah najboljša odpomoč zagotovitev hrane in drugih najvažnejših potrebščin po znižanih cenah. Prav pred kratkim je bilo v Zagrebu na pobudo banske oblasti več razgovorov zastopnikov skoraj vseh ondotnih naših stanovskih in gospodarskih društev in zadrug.

Na teh sestankih so predlagali dvojje načinov, kako bi se pravilno uredil posel z razdeljevanjem tega živeža po znižanih cenah. Na predlog zastopnika Saveza javnih namještenika in predsednika zagrebškega Akcijskega odbora organizacij javnih nameščencev, g. dr. Viktorja Benkovića, so zastopniki vseh organizacij in zadrug soglasno sklenili, da se razdeljevanje blaga, ki bi ga država dajala javnim

uslužbencem po izredno znižanih cenah, poveri našim nabavljalnim zadrugam. Kjer zadrug še ni, naj bi se ustanovile takoj nove, v večjih mestih pa naj bi se povečal delokrog že delujočih. Ker tudi hrvatsko narodno vodstvo po svojem političnogospodarskem načrtu z vso močjo podpira zadržno organiziranje in pospešuje zadržništvo, ni dvoma, da se bo na Hrvatskem ta zamisel kmalu in dosledno izvedla. Zastopniki javnih uslužbencev in upokojecev so tudi sklenili, naj se pridobe prav vsi javni nameščenci in upokojeenci za to, da se brez izjeme včlanijo pri nabavljalnih zadrugah, kolikor že doslej niso člani. Pravilna izvedba zamisli bi se mogla doseči le, če bi postali prav vsi pripadniki našega stanu člani naših nabavljalnih zadrug.

Te bi po dosedanjih zamislih morale razdeljevati po izredno ugodnih cenah predvsem živež in sicer zlasti moko, testenine, sladkor, mast in olje, krompir, fižol in druge poljske pridelke, razen tega pa kurivo (drva in premog), petrolej, milo itd. Uslužbenci oz. upokojeenci bi prejimali nakaznice za to blago od svojih pristojnih oblastev oz. uradov, ki jim izplačujejo prejemke. Razliko med nabavnimi tržnimi cenami in med znatno nižjo prodajno ceno, ki bi jo plačevali uslužbenci in upokojeenci zadrugam, bi krila država iz svojih sredstev.

Kaj se je doslej glede tega storilo v Sloveniji, ne vemo. Gotovo pa je, da je misel avtonomne arovizacije državnih in samoupravnih uslužbencev in upokojecev v bistvu popolnoma pravilna in bi jo bilo treba kar najprej oživitvoriti. Ni pri tem tudi dvoma, da bi te posle mogle najlaže in najceneje opravljati že poslujoče naše nabavljalne zadruge, ki imajo dovolj izkustev in tudi zadostno nadzorstvo s strani članstva. Želimo, da bi čimprej tudi pri nas prišlo do konkretnih ukrepov.

Koliko nas je?

IV.

Banovinski uslužbenci.

V prejšnjih dveh sestavkih smo iz uradnih statističnih podatkov fin. ministrstva navedli pregledne številke o stanju državnih uslužbencev pri drž. uradih oz. dodeljenih bankim upravam ter o drž. upokojevcih. V naslednjem bomo pa navedli nekaj podatkov o banovinskih samoupravnih uslužbencih po banovinskih proračunih za leto 1939/1940.

Predvsem moramo spet pripomniti, da ta uradni pregled navaja še posebej savsko in primorsko banovino, ki sta zdaj združeni v banovino Hrvatsko. V tem pregledu sta pa še ločeni.

Največ uslužbencev ima po tej statistiki savska banovina, namreč 5130 banovinskih uradnikov, ur. pripravnikov, zvaničnikov, služiteljev in pogodbenih uradnikov ter dnevnicarjev. Tej sledi dunavska s 3696 uslužbenci, nato pa dravska 3408, vardarska 2490, moravska 2438, drinska 2282, zetska 1910, primorska 1727 ter končno vrbaska s 1323 banov. uslužbenci. Vseh skupaj jih je torej 24.404, za 917 več kakor jih je bilo po proračunih za l. 1938/39, ko jih je bilo samo 23.487.

Uradnikov je v vseh banovinah skupaj 3729, od tega jih je v III./2 položajni skupini 36, v IV./1 jih je 167, v IV./2 je pa 138 uradnikov. V peti skupini jih je 286, v šesti 324, v sedmi 577, v osmi 892, v deveti 933, v deseti pa 375. — Uradniških pripravnikov za osmo skupino je 379, za deveto 496, za deseto 356, skupaj 1231. — Zvaničnikov je 556, služiteljev pa 565. Pogodbenih uradnikov je 466, dnevnicarjev in dninarjev pa 17.857.

Nas najbolj zanima stanje v Sloveniji, zato bomo navedli posebej podrobnejše podatke za dravsko banovino. Po proračunu za 1939/1940 ima ta skupaj 3408 banov. uslužbencev, t. j. 13,96 % vseh banov. uslužbencev v državi. Nasproti proračunu za 1938/1939 se je število banovinskih uslužbencev zvišalo za 171 oseb.

Uradnikov je 573. V III./2 polož. skupini so štiri, v IV./1 skupini jih je 29, v IV./2 skupini pa 19. V peti skupini jih je 75, v šesti 67, v sedmi 113, v osmi 102, v deveti 91, v deseti skupini pa 73. — Uradniških pripravnikov za osmo skupino je 83, za deveto 65, za deseto pa 35, vseh torej 183. — Zvaničnikov je 73, služiteljev pa 101. — Pogodbenih uradnikov je 8, dnevnicarjev 1456, dninarjev pa 1014. Vseh teh začasnih uslužbencev je 2478.

Po oddelkih ima ljubljanska banska uprava v I. (splošnem) oddelku 190 uslužbencev. Od tega 56 uradnikov, 6 pripravnikov, 25 zvaničnikov, 23 služiteljev in 80 dnevnicarjev. — II. (upravni) oddelek ima 11 uslužbencev, od teh 10 uradnikov in enega pripravnika. — III. (kmetijski) oddelek ima 260 uslužbencev. Od tega 120 uradnikov, 43 pripravnikov, 16 zvaničnikov, 12 služiteljev in 69 začasnih. — IV. (prosvetni) oddelek ima 11 uradnikov, 5 pripravnikov, 3 služiteljev, 845 dnevnicarjev in dninarjev, vseh torej skupno 864 uslužbencev. — Pri V. (tehničnem) oddelku je skupno 1085 oseb, namreč 102 uradnika, 53 pripravnikov, 8 zvaničnikov, 6 služiteljev in 916 dnevnicarjev. — VI. oddelek (za socialno politiko in ljudsko zdravje) ima 931 uslužbencev. Uradnikov je 235, pri-

pravnikov 66, zvaničnikov 24, služiteljev 55. Dnevničarjev in dtnarjev pa 551. — VII. (finančni) oddelek ima samo 38 uslužbencev, od teh jih je pa uradnikov 31, 6 pripravnikov in 1 služitelj. — VIII. oddelek (za trgovino in industrijo) ima 29 uslužbencev in sicer 8 uradnikov, 3 pripravnik, enega služitelja, dva pogodbeni uradnika in 15 dnevničarjev.

V.

Banovinski upokojenci.

Po stanju na dan 1. julija 1939 je bilo pri vseh banovinah vsega skupaj 1034 upokojencev. Od teh je bilo 458 osebnih upokojencev, 363 rodbinskih upokojencev (pri čemer šteje vsaka družina kot en upravičenec, čeprav je več užiavalcev pokojnine), 213 upravičencev pa prejema vzdrževalnine, narodna priznanja, podpore itd. Nasproti proračunom banovin za l. 1938/39 se je število upokojencev zvišalo za 66.

Skupno se je vsem navedenim upokojencem v prorač. letu 1939/1940 izplačalo 11.176.424,28 din, nasproti prejšnjemu proračunskemu letu za 867.277,30 din več. Osebnih pokojnine so znašale 4.155.096,72 din, osebne doklade pa 547.884,72 din, tako da so skupni prejemki upokojencev znašali 6.758.635,80 din. — Rodbinski upokojenci so prejeli skupno 3.666.330,64 din. Od tega je rodbinskih pokojnin za 1.704.950,88 din, osebne doklade znašajo 1.690.444,24 din, rodbinske doklade pa 270.935,52 din. — Vzdrževalnine,

podpore itd. so znašale skupaj 751.457 din 84 par. —o—

Dravska banovina je imela skupno 165 banovinskih pokojninskih upravičencev, za 12 več kot v prorač. letu 1938/1939. Osebnih upokojencev je bilo 40, njihovi prejemki za vse leto so pa znašali 677.411,64 din. — Rodbinskih upokojencev je bilo 32, ki so prejeli skupno 448.826,64 din. Cistih pokojnin je od tega za 311.371,08 din, ostalo so osebne in rodbinske doklade. — Vzdrževalnin, narodnih priznanj in podpor je prejelo 93 upravičencev skupaj za 367.767,48 din. — Vseh 165 pokojninskih upravičencev je iz banovinskega proračuna prejelo 1.494.005,76 din, t. j. za 162.788,08 din več kot v prejšnjem proračunskem letu.

—o—

Navedeni statistični podatki so prav zanimivi in nam morejo služiti kot edina zanesljiva in stvarna opora pri razmotrivanju našega gmotnega položaja in pri izbiri sredstev za izboljšanje istega. Vsak resen predlog, ki naj služi kot podlaga za ukrenitev resnično potrebnih in nujnih ukrepov, mora biti utemeljen z zanesljivimi statističnimi podatki, ki edini tvorijo pogoj za kakršno koli odločevanje v teh vprašanjih. Zato bi bilo treba, da se s temi statistikami pobliže seznanijo vsi naši strokovni delavci, preden sestavljajo razne, sicer dobro mišljene, a premnogokrat le slabo ali sploh nič utemeljene predloge za izboljšanje naših gmotnih pogojev. (Konec.)

O prevedbi upokojenih častnikov

Vnovično vračunanje službenih let za pokojnino.

Že večkrat smo pisali o prevedbi pokojnin častnikov in njihovih družin, kolikor so bile odmerjene po prejemkih po zakonih, ki so veljali pred uveljavitvijo zakona o ustrojstvu vojske in mornarice iz l. 1931. To prevedbo je predpisal člen 6. uredbe o spremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke drž. upokojencev, dne 8. marca 1940, M. s. št. 319. V drugem odstavku tega člena je določeno, da se ta prevedba na nove pokojnine izvrši po službenih letih, priznanih s pravnomočnimi odločbami, po katerih so prizadeti prejemali pokojnine do prevedbe.

Neki častnik, ki mu je bila pokojnina tudi prevedena, je proti prevedbeni odločbi vojnega ministarstva vložil tožbo na državni svet, pri čemer je navajal in dokazoval, da mu je bila pokojnina že prvotno prenizko odmerjena, ker se mu ob odmeri ni vštela vsa služba, kolikor bi se mu je po njegovem mnenju moralo všteti. Državni svet je njegovo tožbo zavrnil s sledečim utemeljevanjem:

»Z izpodbijano ministarsko odločbo je bila tožiteljeva pokojnina prevedena s starega na novi zakon o ustrojstvu vojske in mornarice iz leta 1931. skladno s členom 6. uredbe o spremembah zak. predpisov, ki se nanašajo na prejamke drž. upokojencev dne 8. marca 1940. Ob tej prevedbi je upravno oblastvo vzelo, da ima tožitelj toliko službenih let za pokojnino, kakor je bilo to ugotovljeno s pravnomočno odločbo, po kateri je do prevedbe uživao pokojnino. Ko je zahteval, naj se ministarska odločba razveljavi, je tožitelj poudarjal, da ista odločba navaja, da ima manj službenih let za pokojnino, kakor mu jih je treba po zakonu priznati.

Državni svet je spoznal: V čl. 6. navedene uredbe, ki predvideva samo prevedbo zadevnih upokojencev s starega na novi zakon, je predpisano, da se bo ta prevedba na nove pokojnine izvršila po letih službe, priznane s pravnomočnimi odločbami, po katerih pripada pokojnina do dne prevedbe.

Tako se je postopalo tudi glede prevedbe tožiteljeve pokojnine. Za podlago njegovi pokojnini je tudi po

predpisih novega zakona upravno oblastvo vzelo, da so mu priznana službena leta za pokojnino s pravnomočno odločbo, po kateri je do prevedbe uživao pokojnino.

Zato je ta tožba imenovanega, s katero zahteva naj se mu ob prevedbi računajo za pokojnino tudi neka leta, ki mu niso bila priznana z ono pravnomočno odločbo, neutemeljena in jo je kot tako bilo treba zavriniti.

Še zmerom isto

Pod tem naslovom je objavil zagrebški »Naš glas« naslednji članek, čigar vsebino pojasnjuje podnaslov: »Po mesec je treba čakati na odmero uradniških pokojnin. Čemu to?«, in ki je enako aktualen po vsej državi. O tem vprašanju smo že ponovno pisali in navedli tudi že nekajkrat razne razpise finančnih ministrov, ki so se trudili, da bi se nakazilo pokojnin pospešilo, da ne bo upravičenih pritožb — a doslej še ni bilo pravega uspeha. Zato je prav, da objavljamo v prevodu članek, ki pravilno in točno opiše že tolikokrat grajane pomanjkljivosti.

»Odkar sem pred več leti sam na sebi okusil neprijetne posledice počasnega odmerjenja pokojnine, sem začel to stvar pazljivo proučevati in ker sem kot upokojenec odprl pravniško pisarno, sem si pridobil mnogo izkušenj. — Imel sem namreč primere, da so se name obračale razne osebe, naj jim v zamotanih okolnostih preskrbim pokojnino. Prestrašil sem se, ko sem doživel, da poskušajo ubogega uradnika v pokojninskih zadevah izsiljevati. Naj navedem za primer naslednji dogodek.

Vdova nekega državnega uslužbenca, ki je bil pred mnogo leti iz službe odpuščen, ker je pijan v službi državi povzročil veliko gmotno škodo, je prišla pred letom k meni in me prosila za svēt, kako bi mogla dobiti pokojnino, ker jo vsi straše, da je ne more dobiti — če pa hoče le poskusiti, naj položi tisoč dinarjev predujma. Ker je reva že tri leta vdova, njen mož pa je bil že pred 12 leti odpuščen iz službe ter se je s četvorico otrok težko prebijala skozi življenje, sem brezplačno prevzel zadevo in čez nekaj mescev prejel načelno ministarsko odločbo, da se ji priznava pravica do pokojnine.

Nisem jej niti še utegnul sporočiti to, ko je prišla k meni in vsa razburjena pričela pripovedovati, da ne ve, kaj bi, in da bi mi rada odvzela pooblastilo, češ da ji neka druga »vplivna oseba« more z gotovostjo preskrbeti pokojnino. Prosil sem jo, naj mi vse točno pove, jaz bom pa prav rad stvar prepustil temu »vplivnemu« gospodu. Nato mi je povedala tole: Včeraj je prišla k njej neka elegantno oblečena gospa in ji povedala, da pozna osebo, ki ji more naglo preskrbeti pokojnino, če se ona pismeno obveže, da dá polo-

Iz sprednjega sledi torej, da ob prevedbi častniških pokojnin na novi zakon ni treba upravnomu oblastvu razmotrivati vprašanja ali je bila upokojencu prvotno pokojnina pravilno odmerjena oz. ali so bila upokojencu prvotno priznana res vsa vračunljiva službena leta ali ne. Vprašanje všteti službenih let je torej že določeno rešeno in se zdaj ob prevedbi ne more iznova sprožiti.

vico tistega, kar bo pokojnina naenkrat dobila za nazaj, razen tega ji je pa — če je v stiski, — ponudila denarja na posodo. — Moja klijentka si je izprosil en dan za premislek, ker je vendar smatrala, da mora meni to sporočiti in me prositi za svēt. Nato sem ji jaz sveda dejal, naj nič ne obljublja, ker sem že prejel načelno odločbo, s katero se ji pravica do pokojnine priznava.

Drugi primer. Ko je bila pokojninska stvar neke vdove že v celoti dokončana in je bilo treba izvršiti samo še izplačilo večjega zneska, ker je tudi že krajevna kontrola izdala vizum in je bil tudi kredit nakazan — je obiskal vdovo neki mlajši človek (ne uradnik!) in je dejal, da prejme pokojnino čez pet dni, če mu obljubi dvatisoč dinarjev... Razume se, da tega ni obljubila, temveč je še nekaj tednov čakala na svoj denar. —

Razen takih primerov je treba naglasiti, da sam način uradovanja v pokojninskih zadevah povzroča zavlačevanje stvari, ker ne zahtevajo hkrati vsega, kar je baje potrebno, temveč delajo to stopnjema. Na primer zdaj zahtevajo to in, ko se je temu ugodilo, zahtevajo spet nekaj novega itd. do neskončnosti... Stranka pa si mora zmerom kaj novega nabaviti.

Navedem konkretni primer. Stranka je že predložila potrebno uradno potrdilo kot prilogo k prijavi za doklade, s katerim je bilo potrjeno, da od tega in tega leta dalje stalno prebiva v svojem današnjem bivališču. Oblastvo pa naenkrat zahteva, naj se to potrdilo »spopolni«, da se ves ta čas ni nikdar odstranila za dlje kot dva mesca. Če je potrjeno, da prebiva v svojem bivališču od tedaj do tedaj, je torej menda jasno, da ni nikamor odšla, da bi se kje drugje nastanila za stalno, saj lahko odide na izlet ali na dopust, v kopališče in podobno. Ta zahteva pomeni samo zavlačevanje, ne pa nujnost.

Fréd. Boutet:

Gospod Piédunois

Ko si je tisto jutro gospod Piédunois mazal z voskom čevlje in opazil, da mu je eden na sprednjem delu malce počil, ga je narahlo presunilo. Razprodal je bil že vso svojo obutev, kakor so šle druga za drugo tudi vse obleke, ki jih je imel za razne prilike, in skratka prav vse, kar se je le dalo odnesti iz njegovega tesnega stanovanja, ki je bilo nekak tako prijazno. Toda ne-skrbno je zmignil z rameni. Nekaj časa bodo čevlji še prav dobro držali. Pozneje se bo že videlo. Po značaju je bil gospod Piédunois tak, da se ni vznemirjal zaradi prihodnosti.

Nekoč je bil lepi Piédunois, nekoč je imel nekaj premoženja in igral v gledališču. Ne prav dolgo, zakaj njegovo zdravje, je pravil, je bilo prerahlo, imel je tudi preveč občutljive živce, da bi bil mogel prenašati napore na odru, kjer se je dajal vsega. Tako je, ko je že skoraj popolnoma obubožal, ker ni nikoli znal ne drugim ne sebi kaj odreči, z veseljem sprejel ponudbo in prevzel v modnem tečaju v okraju Etoile solo za deklamacije, kamor so zahajale mlade, bogate deklice. Mimo tega je bil svetski igralec, napol poklicen, napol amater. Vodil je gledališke skušnje, pripravljao odrske inscenacije, dajal nasvete za maskiranje in učil recitirati sodelujoče pri salonskih predstavah. Tudi sam je znal deklamirati nekaj dobro izbranih ganljivih kosov, ki so se s svojo nežnostjo lepo skladali z njegovo elegantno vitkostjo, njegovo blede poltjo, črnimi lasmi, z lepimi rokami in malce šibkim glasom, ki ga

je skrbno gojil. Tako je zaslužil dovolj, da je živel, in živel je srečen, čisto otroški in eleganten, zapravil sproti vse za obleke, za samoveznice, izvoške, za cvetje za hišne gospodinje, ki so ga vabile na večerje, za bonbončke za svoje gojenke, ki so ga oboževale. V njihovih očeh ga je predvsem obkrožal vselej bleščeči ugled gledališča; dvoril jim je kakor pravi človek iz velikega sveta z uglajenim obnašanjem, z željo ugajati in z neko zaupno, gorečno dvorljivostjo brez zahrbtnih misli, malce izumetničeno, kakršen je bil sam, kakršne je imel zobe, ki so bili samo zato beli, ker niso bili njegovi, kakršne je imel lase, ki so bili samo zato črni, ker jih je barval, kakršen je bil njegov stas, ki je bil vitek samo zato, ker je nosil steznik, zakaj, dasi si ni hotel priznati, staral se je.

Gospod Piédunois je imel zdaj pet in petdeset let in bila je vojna. Nič več ni bilo tečajev, nič več predstav po salonih, nič več mesečnih dohodkov, nič več lek-cij doma in nič več daril. Ko je prodal vse, kar koli je le mogel, ni imel za preživljanje nič drugega več, kakor petdeset frankov na mesec, neprodajno in nezaplenljivo dosmrtno rento, ki mu jo je bil zapustil nek sorodnik. Zadostovala mu je, ker ni bil sposoben prav za nobeno delo. Opoldne je hodil daleč v neko krčmico, kjer je lahko kosil za šestnajst ali osemnajst sujev in kamor je vselej previdno skrivaje se vstopil. Zvečer je večerjal kar doma kos kruha in skodelico redkega kaka; nato je takoj legel v posteljo, da je prihranil pri razsvetljavi in ker mu je bilo mrz. Toda njegovo stanovanje je bilo snažno in skoraj vsako popoldne je lahko šel v kavarno na

bulvarju, kjer se je ves eleganten, priljuden in dostojanstven sestajal s prijatelji, bral časopise, preresetaval novice in se udeleževal tega življenja tako dolgo, dokler je še dostojno mogel sedeti ob eni sami čaši.

Gospod Piédunois je gladko obril in oblečen, kakor mora biti pravi gospod — z veliko vnemo je skrbel za svoja poslednja oblačila, ne da bi se bil upal pomisliti, kaj bo, kadar bodo čisto ponošena — stopal po stopnicah navzdol. Togo zravnano, toda brez naglice je šel mimo stanovanja hišnice, s katero se zaradi denarnih vprašanj ni rad srečeval, in stopil na ulico.

Bilo je lepo vreme in nebrizno je stopal po hodniku, ko je zaslišal svoje ime. Obrnil se je in zagledal dva gospoda, ki ju je nekoč srečal v imenitni družbi in ju nato večkrat srečeval v kavarni, kamor je zahajal.

»Kako naju veseli, da vas najdeva, gospod Piédunois,« je dejal eden gospodov. »Ravno k vam sva šla (Piédunois je kar streslo). Mogoče je zahteva nekoliko predrzna...«

»Nikakor ne, nikakor ne,« je dejal gospod Piédunois.

»... Toda nagib naju opravičuje. Gre za dobrodelno društvo, ki se je ustanovilo v pomoč umetnikom, ki so tako hudo prizadeti... Vi sami ste umetnik, vaša čustva vzajemnosti so znana in vemo, da nam ne bi nikoli odpustili, če se ne bi bili obrnili do vas. Ko človek uspe s svojim delom, je tako zadovoljen, da more pomagati manj

srečnim in manj nadarjenim... Tu so društvena pravila. Prihajava, da vas poprosiva za dovoljenje, da objavimo tudi vaše ime in da pritrdite našim načrtom. Kakor vidite, je članski prispevek določen enakomerno za vsakogar z deset franki. Odločili smo se za to nizko vsoto zato, da bi zbrali kar največ članov.«

Gospoda Piédunoisa je vnovič streslo, ne ob misli, da bo moral dati teh deset frankov, temveč ko je pomislil, da bi jih, če bi ga poprosili zanje šele čez dva dni, ne mogel dati in bi bil tako onečaščen. Z nekoliko izgubljenim pogledom je preletel list, ki ga je držal v rokah. Na njem je opazil razen svojega imena, ki je bil že vpisan, premnoga znana imena. Laskalo mu je in bil je ves preplašen. Toda niti sence kakega obotavljanja ni bilo opaziti.

»Hvala vama iz vsega srca. To je res prekrasno društvo. Ves vzhicen sem, res vzhicen... Saj dovolita?«...

Segel je v žep. Dva bankovca po pet frankov sta izginila v gospodovih rokah. Ko se je le-ta zahvalil, so se po nekaj prisrčnih in vljudnih stankih ločili.

Gospod Piédunois je še zmerom držal pravila in pobotnico, ki sta mu jo bila dala, v rokah in samogibno korakal. Ni še kosil in za vse mu je ostala še vsota šestdeset centimov. Doma ni imel prav nič več, kar bi se moglo prodati in še šest dni je manjkalo do dneva, ko mu bodo poslali mesečnino. Ta položaj ga je preplašil.

Nenadoma je kar vztrepetal, ko se je spomnil na nekaj, pobrskal je po žepih in obraz se mu je razjasnil. Teh šest dni ne bo hodil v kavarno; zvečer bo jedel suh kruh, toda vsak dan bo vsaj zadostno ko-

O kavi. Ali obstoji kakšna »kavna bolezen?« Namreč, da brez kave ne moremo biti. Gotovo; prav tako kot obstoji alkoholna ali nikotinska bolezen, obstoji tudi kavna bolezen, a je mnogo nedolžnejša. Prof. dr. Stransky je zdravil neko 36 letno gospo, ki je že skozi več let pojedla na dan pet in še več pesti kavnih zrn in zraven pila še več čaš kave. Nervozna bolnica je imela posebno rada tudi duh katrene, bencola in duh kleti. Ko ji je zdravnik odvzel kavna zrna, je nastopila najprvo splošna utrujenost, ki je pa kmalu ponehala. Kofeinizem je po mnenju Stranskega dosti bolj pogosten kot se splošno misli. Vsekakor je pa kofein od vseh dražil najnedolžnejši in večinoma brez nevarnosti.

Razporeditev poslov v državnem svetu

Ker ima mnogo državnih in samoupravnih uslužbencev in upokojenec večkrat opravka z državnim svetom, bomo gotovo ustregli bralcem, če objavimo razporeditev poslov in članov državnega sveta po oddelkih, kakor je to določeno za leto 1941.

I. oddelek

je pristojen za upravne spore — izvzemši uslužbenske — s področja min. sveta in ministrstev za notranje zadeve, zunanje zadeve, pravosodje, trgovino in industrijo, kmetijstvo, gozdove in rudnike; v njegovo pristojnost spadajo tudi samoupravni predmeti, tudi uslužbentski, in spori o pristojnosti. — Predsednik: predsednik drž. sveta Zivko Jovanović; člani: Milisav Ivanišević, Nikola Krstić, Nikola Kovačević in dr. Zlatko Cuvaj. Namestnika: Dragiša Zdravković in dr. Vladimir Pertot.

II. oddelek

obsega vse zadeve iz vojnega ministrstva, dalje upravne spore (izvzemši uslužbenske) iz ministrstev za prosveto, promet, pošto, gradnjo, socialno politiko in ljudsko zdravje ter za telesno vzgojo ljudstva. — Predsednik: podpredsednik drž. sveta dr. Rađo Jovanović; člani: Vojislav Nikolić, dr. Teodor Peičić, Peter Jurišić in Svetislav Jačović. Namestnika: dr. Zlatko Cuvaj in dr. Jovan Radivojević.

III. oddelek

obravnavata carinske in trošarinske (državne in samoupravne) spore ter disciplinske zadeve javnih uslužbencev. — Predsednik:

Hrana pri migreni. Mnogi zdravniki predpisujejo pri migreni vegetarično dieto, dr. Gerson pa hrano brez kuhinjske soli, izhajajoč iz domneve, da je migrena nabiranje tekočine v možganih in da je povzročena po napetosti možganske mreže. Neki ameriški zdravnik predpisuje sledečo dieto:

1. Zajtrk: Kozarec oranžnega soka, 30 gramov praženega kruha s surovim maslom, kozarec kave brez kofeina s stolčeno smetano in čajno žličico sladkorja.

2. Kosilo: 100 gramov telečjih jeter in pozneje enkrat namesto jeter pusto meso ali kuretino ali ribe, 30 gramov kruha ter 150 gramov surovega sadja.

3. Večerja: 150 gramov pustega mesa ali kuretina ali ribe, 30 gramov kruha, 15 gramov sira in 150 gramov surovega sadja.

Ivan Škarja; člani: Dragiša Leovac, Božidar Protić in dr. Vl. Pertot. Namestnika: N. Kovačević in Sv. Jačović.

IV. oddelek

je pristojen za državne in samoupravne takse spore, za devizne in valutne ter monopolske zadeve kakor tudi za vse predmete finančnega ministrstva, izvzemši davčne, carinske in trošarinske spore. — Predsednik: dr. Maksimilijan Rošić; člani: dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, D. Zdravković in dr. J. Radivojević. Namestnika: P. Jurišić in dr. Zarko Kovačević.

V. oddelek

obravnavata spore o neposrednih davkih in o zemljiškem katastru, o samoupravnih davkih ter o davku na poslovni promet in o skupnem davku. — Predsednik: Ante Perković; člani: Sibin Tavrić, Luka Pištešljč, dr. Z. Kovačević in dr. Maksimilijan Dolezil. Namestnika: B. Protić in dr. Anrej Veble.

VI. oddelek

je pa pristojen za obravnavanje uslužbentskih predmetov iz vseh ministrstev, izvzemši finančno in vojno ministrstvo. — Predsednik: dr. Peter Miličić; člani: Aleksa Matanović, dr. Pavle Čubrovic, dr. Fran Svetek in dr. Andrej Veble. Namestnika: dr. R. Steinmetz-Sorodolski in dr. M. Dolezil.

Kjer je v sporu hkrati več vprašanj, ki bi sicer spadala po predmetu v različne oddelke, se obravnavajo v tistem, ki odloča o glavnem vprašanju.

Vestnik

Na ogled pošiljamo tudi to številko nekaterim p. n. tovarišem, ki še niso naročeni na naš list. Številko pošiljamo popolnoma neobvezno in brezplačno v upanju, da se bodo vsaj vsi tisti, ki so količkaj bolje situirani, naročili na »Naš glas«. — Prosimo jih, naj nakazuje naročnino, kod se pa ne misli naročiti, naj pa list vrne. Našim prijateljem. Zaradi neznosne draginje je nekaj naročnikov odpovedalo naš list z utemeljivjo, da store to neradi, da jih pa gmotni razlogi silijo k temu. To

sil. Neka njegova gojenka — ni si mogel kaj, da se ne bi nasmehnil pomislivši, kako brhka je — je bila članica pri nekem dobrodelnem društvu, ki je za petdeset centimov po obroku dajalo kosila potrebnim ljudem. Ker ni niti za trenutek mogla pomisliti, kakšen je v resnici položaj gospoda Piédunoisa, ga je prosila, kakor vse znance, naj pristopi kot podpornik, kar je on, ki je tiste čase imel še nekaj sredstev, takoj storil, presrečen, da ji lahko ustreže. Tako si je pridobil pravico do določenega števila nakaznic za kosilo. Razdal jih je mnogo, toda nekaj mu jih je še ostalo in te je imel v žepu. Vendar je za trenutek okleval. On, Piédunois, da bi bil navezan na takole na pol beraštvo... Toda samó skomizgnil je z rameni: bilo je to v nekem izpubljenem mestnem okraju za Panthéonom... Nihče izmed tistih, ki hodijo tja jest, ga ne spozna.

Napotil se je tja, ves v skrbeh za čevlje, ki bodo trpelji zaradi dolge hoje. Tri četrt ure je potreboval, preden je dospel ves utrujen in lačen. Ko je vstopil, ni mogel premagati občutka zadreg. Zagledal je polno dvorano, oddal nakaznico in se oziral naokrog, kje bi bil prazen prostor.

Nenadoma je zardel, nato pa močno prebledel. Pred njim je stalo mlado dekle, njegova gojenka, prav tista, ki ga je prosila, naj pristopi kot podpornik član, in ki ga je že sam spomin nanjo tako očaral.

Val otroškega, toda krutega sramu ga je hotel kar zadušiti. Mlado dekle ga je zagledalo. Presenečena se je zdrznila.

Gospod Piédunois je zbral poslednje moči in našel prisotnost duha. Lahkotno jo je pozdravil.

morda v vseh primerih ne bo držalo in je draginja nekaterim le dobrodošel povod, da se otresejo »nepotrebne« bremena. V takih primerih ni mogoče nič storiti. Je pa še nekaj tovarišev, ki so navzlic vsemu še v stanu, da se naroče na naš list. Nanje se obračamo s prošnjo, da se uvrste med naše naročnike; vse preizkušene stare prijatelje lista pa prosimo, naj vselej in povsod agitirajo za naš list, ker le tako ga bo mogoče vzdržati preko teh zmedenih časov.

»Presrečen sem, gospodična... kako pa starši?«

»Hvala... prav dobro.« je zajecljala, vsa preplašena in v zadregi zaradi njega, ki ga je presenetila tod. In dostavila je: »Vidite, ta teden imam jaz službo. Vse ustanoviteljice služimo druga za drugo.«

To mu je bilo znano. Kako je le mogel pozabiti? V njenih očeh je bral globoko ganotje, ki ga je navdalo z grozo. Zamrmrala je:

»Iščete prostor?«

Nasmehnil se je, dasi ga je vonj okusnih in preprostih jedi malce omamil.

»Prostor? Kje neki, gospodična. Oddal sem nakaznice staremu prijatelju... Odrsko znanje, saj veste... Velik revež je... Jaz, jaz sem pa prišel samo pogledat, kako imate urejeno vsó stvar... Naravnost znamenito je! Vse to se mi vidi kar odlično... (s pritaženim glasom, zaupljivo in z dvorljivim spoštovanjem je nadaljeval) »Zlasti sem pa prišel sem, da svojim očem privoščim ta dragoceni praznik, da vidim svojo dražestno gojenko v najboljši vlogi, kar jih je odločenih ženski... Človek bi rad prenašal marsikatero nadlogo, če bi mu stregle te brhke ročice...«

Mlado dekle se je rahlo nasmehnilo. Uglajena vljudnost gospoda Piédunoisa je bila med njegovimi gojenkami že prislovična.

»Toda nikakor vas nočem, gospodična, za delj časa odtegniti vaši plemeniti nagoli...«

Globoko se je priklonil, ji poljubil s popolno dvorljivostjo prste in z elegantno dostojanstvenostjo odšel. (L. 1917.)

Smrt zaslužnega poznavalca uradniškega prava. V Zagrebu je umrl upokojeni predsednik upravnega sodišča, Celso Cavalieri, ki si je s svojim pravniškim publicističnim delom pridobil sloves tudi med Slovenci. Bil je odličen upravni uradnik in pozneje sodnik, mimo tega se je pa mnogo pečal s pravniško publicistiko. Izdal je znani obširni komentar k zakonu o uradnikih iz leta 1923, ki je bil po vsej Jugoslaviji splošno v rabi. Tudi po izidu sedanjega uradniškega zakona je l. 1931. izdal obsežen komentar, kjer je zbral tudi vso jurisdikcijo, tičočo se tega zamotanega predmeta. Napisal je tudi obsežno razpravo o položaju uradništva nasproti državi ter o uradniškem disciplinskem postopku. Bil je vnet organizacijski delavec in član hrvatskih uradniških strokovnih društev, ki ga ohranijo v trajnem spominu.

Nov uradniški zakon? Že zadnji smo na kratko objavili vest iz Zagreba, da se baje pripravljata nova uradniška zakon. Kakor smo izvedeli iz Beograda, baje tam že deluje posebna komisija strokovnjakov, ki pripravljajo gradivo za osnutek novega uradniškega zakona. Slišijo se tudi glasovi, da se zbirajo podatki o finančni obremenitvi, ki bi jo povzročil nov uradniški zakon z zvišanjem prejemkov.

Pravilnik o človekoljubnih ustanovah. Kakor poročajo listi, je trgovsko ministrstvo že izdalo pravilnik o ustanovah dobrodelnega značaja, ki se bavijo z zavaranjem posmrtnine in za bolezni. Akcijski odbor naših stanovskih dobrodelnih društev in zadrug, ki se je skoraj dve leti boril proti uveljavljenju prvotnega osnutka tega pravilnika, je po dnevnih objavil obvestilo, da iziši pravilnik ne velja za stanovske dobrodelne ustanove, društva in zadruge, ki delujejo z določenim krogom oseb, povezanih med seboj s službenimi ali stanovskimi razmerji in ki določajo dajatve in prispevke na občnih zborih, vse pa brez iskanja dobička. Za te zares dobrodelne ustanove, ustanovljene na podlagi vzajemnosti in dobrotelčnosti, bo izdalo poseben pravilnik ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje, ker po svojem značaju ne spadajo v pristojnost trgovskega ministrstva.

Izredna doklada za posvojenje otroke. Znano bi moralo biti vsem aktivnim in upokojenim uslužbencem, da gre rodbinska doklada le za zakonske in za pozakojene (legitimirane) otroke lastne krvi, ne pripada jim pa rodbinska doklada za nezakonske in za posvojene (adoptirane) otroke (tuje krvi). Po uredbi o izredni do-

kladil gre pa le-ta — kar je izjema — tudi za posvojene otroke in to tako aktivnim, kakor tudi upokojenim drž. uslužbencem. Uredba z dne 26. VII. 1940, M. s. št. 1017, pravi namreč, da pripada ta doklada po 50 din na mesec za vse zakonske, pozakojene ali posvojene otroke, na kar vse prizadete opozarjamo.

Nov zakon o državnem računovodstvu. Leta 1922. je bil na vso kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev razširjen stari srbijanski zakon o drž. računovodstvu iz leta 1910. Ta zakon, po katerem je urejeno vse računsko in blagajniško poslovanje državnih in tudi samoupravnih oblastev v državi, je z neznatnimi spremembami še danes v veljavi, dasi je bil že ob razširitvi na vsó državo zastarel in nesodoben. Premnogi predpisi tega zakona namreč že zdavnaj več ne ustrezajo današnjim razmeram, ker je bil prvotni zakon izdan pač pod drugimi pogoji, ki je bila tedanja kraljevina Srbija še majhna, izključno agrarna dežela, s preprosto in skromno javno upravo. Sodobnim zahtevam zakon nikakor ne more več ustrezati, temveč njegovi predpisi premnogokrat v veliko škodo drž. blagajne in vsega poslovanja močno ovirajo pravilno gospodarstvo in smotrno upravljanje države. Zato so se že dolgo ponavljali glasovi raznih prizadetih krogov, ki vsi zahtevajo, naj se zakon o drž. računovodstvu temeljito spremeni, tako da bo primeren za današnje bistveno spremenjene razmere v državi. Ko je nedavno govoril po radiu fin. minister, je pri tej priliki omenil, da se pripravljata nova zakon o drž. računovodstvu, ki bo sodobnejši in res prilagoden današnjim gospodarskim in poslovnim potrebam. Javni uslužbenci bomo modernega zakona o drž. računovodstvu gotovo zelo veselili, ker premnogokrat bridko občutimo različne trdote in neutemeljene strogosti sedanjega, že davno zastarelega zakona.

Takse za rzsodbe državnega sveta. Po dolgoletni praksi je državni svet v primerih, kadar je z rzsodbo zavrnil tožbo državnega uslužbenca ali upokojenca, zahteval za rzsodbo po 400 din kot takso iz tar. post. 52 t. z. Po noveli iz leta 1940. je ta tarifna postavka nekoliko spremenjena. Zato v zadnjem času zahteva državni svet ob zavrnitvi tožbe navadno 450 din kot takso, od česar odpade 50 din za tožbo, 400 din pa za rzsodbo. Edino v posameznih redkih primerih, kjer gre za v denarju ocenljiv sporen predmet, predpise morebitno nižjo takso. Nato opozarjamo vse bralce, ki imajo opravka pri državnih svetih.

Upokojenec

Nepotrebne pritožbe. Pogostoma se drž. upokojeni pritožujejo, ker po preselitvi v drugo banovino ne prejmejo takoj prvi mesec svoje pokojnine, kakor so jo prejeli na kraju, od koder so se preselili. Tudi glede priznavanja rodbinskih doklad, izstavljanja železniških legitimacij in še v mnogih drugih primerih se prav pogostoma čujejo pritožbe prizadetih upokojenecv, ki zaradi nepoznanja predpisov mnogokrat trpe prav občutno škodo. Mislimo, da so te pritožbe v večini primerov popolnoma nepotrebne, ker bi se prizadeti po navadi sami lahko izognili škodi. Večinoma se namreč prav nič ne brigajo za svoje pravice in dolžnosti, niti se ne skušajo poučiti o vsem, kar zadeva njihove stanovske interese. Naš list redno sproti objavljata že tretje desetletje vsa važna navodila, opozorila in razlage vseh uredb, predpisov in sploh stvari, ki se tičejo upokojenecv. Kdor pazljivo bere »Naš glas«, je o vsem tem vselej točno poučen.

Preselitev v drugo banovino. Ponovno smo že opozarjali upokojenca, ki se nameravajo preseliti na področje druge banovine — in s tem druge finančne direkcije — naj v takih primerih pravočasno sporoče to svojo namero izplačujoči fin. direkciji, da ta uredi, kar je treba za prenos pokojnine. Prenos je včasih dolgotrajen, ker je treba vse spise poslati fin. ministrstvu, ki jih nato šele pošlje tisti direkciji, kamor se upokojenec preseli. Prijavi je priložiti tudi prepis pokojninske odmerne odločbe in event. pristanka glavne kon-

trole (seveda če upokojenec ti dve listini ima) ter prijavo, kdor šele zadnji čas sporoči preselitev, utegne ostati mesec ali dva brez pokojnine na novem bivališču. Zato pozor!

Nesocialen pojav. Naslednjo vest objavljata somborska »Naša Reča«, glasilo ondotnega upokojenskega društva: »Novosadskemu odboru Združenja upokojenecv se je nedavno pripetil neprijeten dogodek. Umril je neki član in je društvo takoj izplačalo pokojnikovi vdovi posmrtnino v lepem znesku 2640 din. Do sem je vse v redu, toda zdaj pride tisto, kar je najbolj žalostno. Ko je bila tista gospa povabljen, naj ostane še naprej članica namesto njenega pokojnega moža, je vabilo odklonila. Dejanje te gospe je treba obsoditi. Gmotno živi v dobrih razmerah. Po njenem mišljenju ji naša Samopomoč ni potrebna, ne misli pa, da je potrebna njena pomoč siromašnejšim. Niti najmanj je ni bilo sram, da vzame od revnih članov po 10 din za možev pogreb, medtem ko sama noče dati niti beliča za pogreb tistim, katerim je pomoč potrebna. To je nesocialen pojav, ki ga je treba obsoditi.« — Takih primerov je tudi pri nas dovolj in preveč.

Sprejemanje upokojenecv. Zagrebški »Umirovljenik« poroča, da je ondotno finančno ravnateljstvo sporočilo, da bo odsek za likvidacijo pokojnin sprejemal stranke samo ob torkih in petkih od devetih do dvanajstih. Ta omejitve je bila izdana zato, ker prihajajo stranke mnogokrat brez potrebe in ovirajo uradnike pri delu.

Iz organizacij

Vabilo na 19. redni letni občni zbor Združenja davčnih uradnikov, sekcija Ljubljana, ki se bo vršil v nedeljo, dne 9. februarja 1941, ob 10. uri v sodni palači v Ljubljani, soba št. 79, s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo nadzornega odbora. 6. Volitve nove uprave. 7. Ev. samostojni predlogi. 8. Slučajnosti. Samostojni predlogi se morajo poslati upravi najmanj pet dni pred občnim zborom. Vabimo vse, da ob občnem zboru v čim večjem številu udeležite. — Za odbor: Vardjan l. r., t. č. predsednik; Koseelj l. r., t. č. tajnik.

Napredovanje učiteljev v peto skupino. Že dolgo se bore učiteljske organizacije proti določbi § 258. u. z., po kateri more učitelj priti v V. položajno skupino šele, ko ima najmanj trideset službenih let, je star vsaj 55 let in je bil zadnja tri leta odlično ocenjen. Te zahteve, ki so docela izjemnega značaja — saj za druge stroke in uradnike po 2. odst. § 45. u. z., ki imajo srednješolsko izobrazbo, ne veljajo —, so nevdružljive in tudi neupravičene. Gotovo je matura na učiteljsku, ki jo je mogoče opraviti šele po petih letih šolanja, enako vredna z gimnazijsko, pravica pa učitelji nimajo istih, kakor jih imajo drugi absol-

venti srednjih šol. Zato bi bilo gotovo pravično, da se določba § 258. u. z. odpravi in se učitelji tudi v tem izenačijo z drugimi uradniki.

Sprememba učnega načrta za srednje šole. Prosvetno ministrstvo je že mesca novembra pozvalo glavni odbor Jugoslov. profsorskega društva, naj določi za vsak predmet srednješolskih nauk po dva strokovnjaka iz Beograda, ki bi sodelovala

z oddelkom za srednješolski pouk v prosvetnem ministrstvu, kjer pripravljajo spremembe učnega načrta in sporeda. Ministrstvo namreč namerava v posameznih predmetih omejiti učno snov oz. isto smotrnejše razdeliti. Jugoslov. profsorsko društvo je seveda temu pozivu rade volje ugodilo in sporočilo, da bodo od društva določeni člani — strokovnjaki — izdelali končne predloge za nameravane spremembe.

je ravnanje v času stiske; toda kesanje po smrti nima nobene vrednosti. Mnogo jih je namreč bilo, ki so izgubili vse svoje, med vojno nagrabljeno premoženje in popolnoma propali, ker ljudje njihove oholosti in nadutosti za časa vojne niso pozabili. Ta nauk naj bo takim trgovcem v opomin tudi danes. Tudi v teh časih se spet po-

javljajo posamezniki, ki skušajo izrabljati stisko in revščino soljudi, toda pri tem naj nikar ne pozabijo, da bo tudi teh hudih časov prej ali slej konec in da se utegne zgoditi njim tako, kakor marsikateremu prevzetnežu, ki je med minulo svetovno vojno za drag denar delil milost svojim odjemalcem.

Zadružne vesti

Varčujte z živili! Vse naše nabavljalne zadruge drž. uslužbencev opozarjajo člane, naj po možnosti varčujejo z živili, zlasti z oljem, ker bo v prihodnjih mesecih, zlasti poleti, po vsej verjetnosti manj živil na razpolago. Tako je sklepati iz obvestil prehranjevalnega zavoda. Zato je varčevanje zelo priporočljivo.

Zadružno predavanje v Mariboru. V dvorani Ljudske univerze v Mariboru bo v soboto, dne 15. februarja, predaval prof. inž. Fr. Degen o predmetu: Gospodarski sestavi. To prvo letošnje zadružno predavanje v Mariboru bo ob osmih zvečer.

Za posebno zadružno zvezo na Hrvatskem. Zastopniki hrvatskih organizacij javnih uslužbencev in upokojencev ter njihovih nabavljalnih zadrug so na nedavnem sestanku v Zagrebu sklenili, naj se kar najprej zahteva in izvede ločeno organiziranje zadrug javnih uslužbencev na ozemlju banovine Hrvatske. Ta posebna zadružna zveza naj bi skrbel za aproviziranje javnih nameščencev na Hrvatskem v smislu načrtov vlade. Banska oblast naj bi dala potrebna sredstva, hkrati naj bi pa naša Zveza nabavljalnih zadrug v Beogradu s razmerno z razsežnostjo hrvatskega ozemlja, s številom zadrugarjev in zadrug odstopila zagrebški zvezi potrebno glavnicu. Zborovalci so sklenili, da se odpošlje odborom vseh uslužbenschkih zadrug v banovini Hrvatski zahteva, naj takoj ustanove to zvezo, ki naj vzame v roko oskrbo pripadnikov našega stanu na Hrvatskem.

Količine življenjskih potrebščin za februar. Naša mariborska nabavljalna zadruška je za mesec februar določila za vsakega družinskega člana zadrugarja sledeče množine življenjskih potrebščin: 1,25 kg sladkorja, 0,25 kg riža, moka po 2, 3, 4 ali 5 kg na osebo (po uredbi), 1 kg masti, 0,3 l olja, 0,30 kg soli in 0,25 kg mila. Vsak drugi mesec ima vsak zadrugar pravico do ene osminke kilograma kave. Koruzna moka in zdrob zaenkrat nista omejena.

Stavka zadružnih uslužbencev. Iz listov posnamemo, da so dne 17. decembra 1940 nameščenci Zveze nabavljalnih zadrug uslužbencev v Beogradu stopili v stavko, ker odbor Zveze ni pristal na njihove zahteve po zvišanju prejemkov. Nameščenci so namreč zahtevali posebno draginjsko doklado od 600 do 300 din na mesec, tako da bi slabše plačani prejeli več, boljše plačani pa nižjo doklado. Mimo tega so zahtevali, naj se jim rodbinska doklada za ženo po 150 din in za otroka po 120 din podvoji, kot podpora za nazaj naj se jim pa izplačajo enomesečni prejemki. Ker odbor ni pristal na te zahteve, so se pri inspekciji dela izvedla tri pravna pogajanja, ki so pa ostala brezuspešna, tako da je prišlo do stavke.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Draginja

Nakaznice za kruh in moko. Ban dravske banovine je izdal naredbo, s katero se uvajajo nakaznice za kruh in moko. Z objavo v »Službenem listu« dne 22. januarja je stopila naredba v veljavo. Uredba obsega prodajo kruha, testenin, moka, zdroba in drugih izdelkov iz pšenice ali rži, ki vsebujejo pšenično ali rženo moko. Nakaznice veljajo za en mesec, količino bo pa določal od časa do časa banovinski prehranjevalni zavod. V februarju bo dobila vsaka odrasla oseba po 4 kg pšenične moka ali mlevskih izdelkov in testenin ali pa 13,33 kg kruha.

Porabniške legitimacije. Po poročilih beograjskih listov bo vlada v kratkem izdala predpise o pravilnem razdeljevanju razpoložljivih zalog živeža in drugih življenjskih potrebščin. Uvedle se bodo nakaznice za kruh in moko in še za nekatera poglavitna živila, razen tega bodo pa izdane porabniške legitimacije. Brez teh si ne bo mogoče nabaviti nobenega izmed določenih vrst blaga. Vsak nakup bo treba vpisati v knjižico, trgovci bodo pa morali voditi strogo nadzorstvo o prodanem blagu.

Obsodbe zaradi navijanja cen. Od 1. maja do konca leta 1940. je po statistiki urada za kontrolo cen bilo uvedenih v državi brez Hrvatske 5993 postopkov po uredbi o pobijanju draginje in nedovoljene špekulacije. V dravski banovini je bilo 285 takih postopkov. Skupno je bilo 23 oseb poslanih na prisilno bivanje, najvišja kazen je znašala 100.000 din, 6 mesecev zapora in 6 mesecev prisilnega bivanja. — V banovini Hrvatski je bilo pa 413 primerov in so bili vsi končani z obsodbami. Najvišja kazen je znašala 200.000 din globe in 10 mesecev zapora ter zaplenitev blaga za poldrug milijon dinarjev. Na prisilno bivanje je bilo poslanih 19 obsojencev.

Casi se spreminjajo. Zagrebške »Novosti« so objavile uvodnik o obnašanju nekaterih trgovcev ozir. drugih podjetnikov med svetovno vojno in pozneje. V minulih vojni so se nekateri trgovci nasproti svojim strankam, ki so moledovale za različno blago, ki ga je primanjkovalo, ponasali na vso moč ošabno. Pozneje, ko je vojna minula in je bilo vsega blaga spet na pretek, so premnogi teh domišljavih in prevzetnih trgovcev bridko obžalovali svo-

Za naš tiskovni sklad

Za tiskovni sklad »Našega glasu« so v zadnjem času darovali: ga. Lilleg Iva, vdova po viš. davčnem upravitelju v Ljubljani, in g. Krejči Anton, direktor v Rušah, po 60 din; g. Schmit Drago, višji sodni oficijal v p., Trebnje, 40 din; g. Česnik Pavel, upr. pis. uradnik, Skofja Loka, 25 din; g. Skalar Josip, višji rač. svetnik v p., Ljubljana, g. Premk Vinko, višji davčni upravnik v p., Vrhnika, g. Figar Ivan, občinski uradnik, Kranj, g. Meglič Otmar, višji davčni upravnik v p., Maribor, g. Miklaužič Jože, pis. ravnatelj v p., Zagreb, g. Vardjan Jože, višji davčni upravnik v p., Črnomelj, po 20 din; g. Medvešek Karel, preglednik fin. kontrole, Radeče, 11 din; ga. Smolnikar Krista, sodna uradnica, Šoštanj, g. dr. Valjavec Ljudevit, fin. direktor v p., Beograd, g. Vazzaz Vladimir, geometer, Črnomelj, g. Mahnič Rafael, policijski inspektor, Ljubljana, g. Bobek Mihael, vladni pristav v p., Maribor, g. Tajnik Josip, davčni inspektor v p., Kranj, g. Strmolé Franc, dav-

ni upravitelj v p., Kamnik, g. Ratej Franc, nadučitelj v p., Maribor, g. Vidmar Jernej, pt. inspektor v p., Maribor, g. Bonač Fran. dvorni svetnik v p., Ljubljana, g. Svoljšak Josip, adm. kapetan v p., Maribor, g. Hočevar Josip, višji rač. inspektor v p., Kamnik, g. Torkar Janko, podinspektor fin. kontrole, Kranj, g. Rakuša Oroslav, glavni arhivar, Maribor, g. Keržan Ivan, višji sodni oficijal, Vel. Lašče, g. Zobec Ivan, sodni sluga v p., Radovljica, g. Adamič Franc, vodja zemlj. knjige v p., Novo mesto, g. Brinšek Stanko, kat. inspektor, Maribor, ga. Cik Terezija v Ljubljani, ga. Staral Agneza v Ljubljani, p. n. Društvo orožn. upokojencev v Ljubljani, po 10 din; g. inž. Zajec Rudolf, šef inspektor tehn. oddelka banske uprave v p., Ljubljana, 5 din; g. Brasnik Franc, orožn. narednik v p., Vuhred, 4 din. — Vsem darovalcem, ki naj bi našli mnogo posnemalcev, se za njihovo naklonjenost listu prav iskreno zahvaljuje uprava.

Novo knjige in listi

»Zdravje«. Vsebina 10. številke tega zanimivega poljudnega zdravstvenega mesečnika je prav zanimiva: Za naš obstoj. — Važnost in vrednost podnebja za zdravljenje tuberkuloze in nekaterih drugih bolezni. — Ne podcenjujte angin! — Za zdravje vasi. — V sezoni nalezljivih črvesnih bolezni. — Glasnik higienskih ustanov. — Dobro, da veš. — Od tu in tam. — Izšel je tudi že skupni 11./12. zvezek z na-

slednjo vsebino: Dobro, da veš. — Naši temeljni življenjski problemi. — Važnost in vrednost podnebja za zdravljenje tuberkuloze in nekaterih drugih bolezni. — Naš novorojenček. — Nekaj opomb o samomorih. — Glasnik higienskih ustanov. — Od tu in tam. — »Zdravje« se naroča v Ljubljani, Aleksandrova cesta 11, in stane za vse leto din 30,—. — Poučni list prav toplo priporočamo vsem.

Zdravstvo

Dokolenska obleka otrok. Zelo pogosto se vprašujejo starši, če smejo imeti otroci ob slabem vremenu kolena prosta, brez obleke. V »Medicinske Welt« odgovarja dr. Arnold, da doslej ni mogel ugotoviti, da bi zdravje otrok kaj trpelo, če so jim bila kolena prosta. Če je mraz, moramo paziti le na to, da je spodnja obleka razmeroma topla in da so stegna precej daleč dol pokrita. Arnold je celo mnenja, da je obleka s prostimi koleni zdrava, ker nas navaja k sistematičnemu utrjevanju. Edina nevarnost bi mogla obstojati v tem, da ob ostrem vetru in velikem mrazu koža na kolnih ozebe, kot se je moglo to opazovati tedaj, ko so ženskam v dobi kratke mode pogosto ozebli spodnji deli nog.

Da ne utonemo. Dr. Lehr nam priporoča sledeče:

1. Ne plavaj s polnim želodcem; majhna okrepila med plavanjem so pa dobra.
2. Ohladimo se, preden gremo v vodo.
3. Tisti, ki imajo bolna ušesa, naj si jih zamašijo z vato.
4. Nesigurni plavači naj se ne dajo pregovoriti, da delajo isto kot izurjeni plavači.

O hrani. Stara navada kulturnih ljudi je, da jedó v prvi vrsti kuhane jedi. Marsikakšna surova jed postane užitna šele, temu primerno; to se pravi: v prvi vrsti če jo skuhamo ali spečemo; n. pr. moka meso itd. Mnogo je jedi, ki sploh niso prebavljive, razen če so skuhanje; z utešenjem vonja in okusa dražijo žleze prebavnega kanala k prebavljalnemu delovanju. Tudi se z vrelo-vročim kuhanjem uničijo razne primesi, ki zdravju škodujejo. Seveda moramo pa od časa do časa ali pa tudi redno uživati poleg kuhanih jedi tudi surove (sadje, solato, orehe, redkvice itd.). da dovedemo telesu razne življenjske vitaminske snovi, brez katerih je presnova slabša in bi mogli nastati skorbutu podobne bolezni.

Hrana pri vnetjih. Pri kroničnih vnetjih (na primer pri trdovratnem nahodu, hripavosti, toku iz ušes itd.) je dobro, če se držimo določene diete, onsteječe v prvi vrsti v tem, da skozi en teden uživamo jedi brez vsake kuhinjske soli. Najboljši so ogljikovi hidrati (sladkor, med, sadje, kompot, krompir, riž itd.). Po enem tednu moremo primešati hrani majhne količine soli, 3 do 4 grame na dan; smemo uživati tudi zelenjavo, mleko, surovo maslo in meso. A dobro je, če en dan ali dva dni opustimo tudi to majhno količino soli in da vrnemo vmes popolnoma neslan dan, kot sadni ali dan s surovo hrano. Opustiti pa moramo citronovo kislino, ki menda vnetje pospešuje.

(Iz »Zdravja«.)

Kralj. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ Telef. 2673
LJUBLJANA DELIKATESE
Skrbna postrežba! SPECERIJA Najnižje cene
Sveže blago!

Priporočamo trdko
M. TIČAR
LJUBLJANA
za nakup pisarniških
in šolskih potrebščin

Tovariši!
Kupujte svoje potrebšchine pri trdkah, ki inserirajo v »NAŠEM GLASU«

MANUFAKTURNA TRGOVINA
ABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 3
TELEFON 27-91
Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog (pliš, tapestri itd.). Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn.

Rabite pisarniške potrebšchine, pisemski papir, svinčnike, nalivna peresa, avtomatične svinčnike, obrnite se do KNJIGARNE UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI. Če Vam je priročneje, pojdite v njeno PODRUŽNICO V MARIBORU ALI CELJU.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruška državnih uslužbencev z o. j. v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši
Najstarejša kreditna zadruška državnih uslužbencev v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Tel. 3413. Daje le svojim članom posojila največ do 10.000 din po 7 % proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruška državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, r. z. z. o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 4421

DRŽAVNI USLUŽBENCI! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi itd.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši!